

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája. Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó fejszólások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 199. szám.

Szombat, augusztus 30.

Testvérárlás.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, aug. 30.

Az ellenzék akkor teljesíti jól hiva-
tását, ha a belső ügyekre nézve magunk
közt a parlamentben szigorú, sőt kérlelhe-
tetlen de tárgyilagos bírálatot és ellenör-
zést gyakorol a kormányval és a több-
séggel szemben; kifelé azonban a külpoli-
tikai kérdéseket illetőleg, irigy vagy el-
lenségese idegen államok számára a leg-
nagyobb óvatossággal nyilatkozik, sőt a
magyar nemzet szilárd egységét juttatja
kifejezésre. A mai ellenzék azonban ezzel
sajnos, homlokegyenest ellenkező maga-
tartást követ: a törvényhozás termében
meg sem jelenik, bíráló és ellenőrző köte-
lességét vétkes daccal szegi meg, ellenben
nemzetközi bonyodalmak idején külpoli-
tikánkat a külföldnek szánt, külföldi la-
pokba helyezett cikkeiben vezető embe-
reink személyét oly módon támadja, hogy
az messze túlhaladja a pártküzdelmek
kereteit s egyenesen testvérárlás számba
megy.

Nemrég egy bécsi lapban külpoliti-
kánkat szólta le Károlyi Mihály gróf.
Most egy másik bécsi lap arról közöl cik-
ket, hogy az ellenzék ki akarja aknázni,
botránnyá akarja felfujni, egy második
Désy-pörré szándékozik dagasztani a már
elintézt Tisza—Kallavici-ügyet. A
A szándék már magában véve is gyönyör-
rűsége, még diszesebbé teszi azonban az,
hogy az osztrák sajtó utján jelenti be azt
a külföldnek a magyar ellenzék.

A nemzet egy nagy család. A külön-
böző pártokon levő politikusoknak soha
sem volna szabad megfélekedniük arról,
hogy mindnyájan magyarok és testvérek
vagyunk s vetélkedésünk csupán a közös
érdekekben jogosult. És ime, az ellenzék

szavát sem hallatja ott, ahol az kötele-
sége volna; tüntetőleg kivonta magát a
választási reform korszakos belügyének a
parlament elintézéséből; ellenben hangos
szóval kiált kigyót-békát külügyeink ve-
zetésére, szövetségeseinket elkedvetleníti,
ellenségeinket bátorítja s a magyar parla-
menti többség és a magyar kormány ellen
való testvérárlásra számára idegenben ke-
res rokonérzést, erkölcsi támogatást!

Ez még akkor is végzetesen elhibázott
lépés volna az ellenzékétől, ha nemes
indítóokból eredne s ha a kormány a több-
séggel helytelenül intézné a közügyeket.
Még akkor is az volna a kötelessége az
ellenzéknek, hogy ne adjon alkalmat a
külföldnek a mi családi ügyeinkbe való
beavatkozásra, hanem az egyedül arravaló
térben, az országgyűlésen iparkodjék a
törvényalkotást és adminisztrációt helyes
irányba terelni. De mit szólunk az ellen-
zék magatartásához így, ahogy tényleg
állanak a dolgok? A kormány és a többség
tagadhatatlanul óriási reformmunkát vé-
gez, még pedig az ország tulnyomó nagy
részének teljes megelégedésére, lelkes tá-
mogatásával. Az ellenzék pedig, amely e
nemzettefejlesztő tevékenységében való rész-
vételét konokul megtagadja, önző hatalmi
célből botránnyos hajszát folytat a munkás
hazaifak ellen s a külföld figyelmét és kár-
örömét keresi maga mellé segítségül! Mit
szólunk ehhez?

Ha az ellenzék valóban véghez viszi
a bécsi lapban bejelentett botránnyát és szemé-
lyes hajszát Tisza ellen, ezzel ugyan
cél nem ér, mert Tiszának puritán fen-
költ egyénisége elérhetetlen magasságban
áll az ilyen támadások fölött, de eléri azt,
hogy véglegessé teszi a szakadást saját
maga és a többség, saját maga és a ma-
gyar nemzet közt. És távolról sem nyer
vele annyi külföldi szimpátiát, mint
amennyit a hazaiból elveszít. A bűnös me-

rénnyel ugyan nem fog sikerülni, miként
nem sikerült a Kovács Gyulác sem, mert
Tiszát most nem a jó szerencse, hanem az
igazság ellenállhatatlan ereje fogja meg-
védeni — de a merénylő akkor is bevég-
zettnek fogja tekinthetni politikai pálya-
futását. És átadja helyét egy olyan ellen-
zéknek, amelyik jobban szereti a hazát,
mint a hatalmat s jobban gyűlöli a bot-
ránnyos eszközöket, mint politikai ellen-
feleit: magyar testvéreit.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybcskerekeli meteorológiai állomás
időjárás jelentése.

Augusztus 30.

Barométer ingadozó 754.4. Déltűn
1.38 órákor: Hőmérő 27.8 C°. Hőmérsék-
let: maximum 29-ikén 26.9 C°, min. ma
reggel 14.2 C°. Csapadék — harmat. Fel-
hőzet Cu3. Szélirány és erősség E2. Jós-
lat a következő 24 órára: Meleg, elvélve
csapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet Ci = fűrtősfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

— Személyi hír. Tóth István mi-
nistryeri tanácsos pénzügyigazgató szabad-
ságáról visszaérkezett Nagybcskerekre s
hivatala vezetését újból átvette.

— A közigazgatási bizottság ülése.
Torontálvármegye közigazgatási bizott-
sága ma délelőtt 10 órákor tartotta
Jankó Ágoston alispán elnöklésével

Ünnepi játékok Veronában

Verona, aug. 28.

Bayreutnak és Münchennek aligha-
nem veszedelmes versenytársa támadt
Veronában. Két hétig tartottak a Verdi
száz éves születési napja ötletéből ren-
deztet ünnepi operaelőadások s csakhamar
kitűnt, hogy sokkal több embert lehet
összecsődíteni Itáliában, mint Németor-
szágban, ahol elvégre is négyezernél töb-
ben még sohasem hallgattak egy operát.
Veronában pedig 46 ezren voltunk, mint
a jegyeladók statisztikája jelenti. Bae-
decker azt írja ugyan utikönyvében,
hogy a veronai arénában 22 ezer ember
fér el. Ez igaz is volt az ókorban, mert
akkor az arénában csak az amfiteatrális
üléseken helyezkedtek el a nézők. Holott
ma a földszinten is helyeztek el üléseket,
még pedig nem kevesebbet, mint ötven
sort. Így vált aztán lehetővé, hogy az
impréza az utolsó előadás alkalmával,
amikor e sorok írója Veronában járt, 46
ezer ülést adhatott el.

Ez a szám körülbelül fogalmat nyújt
arról, hogy miről van szó. Reinhardt, a
tizezrek színházáról álmodik, pedig ő a
legnagyobb élő színházi ember. Veroná-
ban egy lelkes olasz énekes gondol egyet
s egy-kettőre megcsinálja a 40 ezrek szin-
házát. Mikor megfogamzott Zenatello-
ban az idea, hogy a nagymester százéves
születésnapját egy páratlan színházi ese-
ménnyel teszi a mai generáció részére fe-
ledhetetlenné, aligha gondolt még arra,

hogy ezzel a szülővárosát a zenei élet
központjába állítja. A derék énekes csak
arra gondolt, hogy Aidát bemutatja egy-
néhányszor a veronai arénában, hadd le-
gyen alkalma néhány ezer embernek gyö-
nyörködni ebben a bájos és hatásos ope-
rában. Most pedig kitűnik, hogy egy fél-
millió ember hallgatta végig a félbemászó
áriákat, köztük elég sok angol, orosz,
német, magyar. S aligha tévedünk, ha azt
állítjuk, hogy az olaszoknak s az ottjáró
turistáknak néhány év múlva Verona az
lesz, ami a németeknek Bayreut. Ne ve-
gyék tőlem rossz néven a bajorok, de ha-
tározottan kellemesebb a szabadban él-
vezni a zenét (a dohányzás nem tilos),
mint augusztusban a meleg színházban
szorongani.

Az utolsó előadást vasárnap tartot-
ták meg. A fiemei ember szinte sétálni
jár Veronába. Este beül az Ungaro-
Croata kényelmes hajójába, reggel Velen-
czében ébred, a délelőtti folyamán leadja
a névjegyet vagy a filléreit Padovában
Szent Antalnál s délutáni kávéját már
Veronában issza a Piazza dei Signorin.
A vonatok mind zsufolva érkeznek. A
város főutcáin alig lehet mozogni. Ilyen
egy vidéki város képe az ősi nagyvásár
alkalmával. Mindenféleképpen meglát-
szik, hogy nagy ünnepet ülnek. Ma adják
utóljára az Aidát az arénában s vasárnap
létén, főleg az alsó 50 ezrek vannak tal-
pon. Nemzetközi forgalomról, abban az
értelemben, mint bayreuti vagy müncheni
Festspielek alatt, szó sincs. Ez a közönség
majdnem teljesen nemzeti, mely gyö-

nyörködni akar Verdi örök szép melódiái-
ban s talán nem is gondol arra, hogy egy-
üttal tüntet is a halhatatlan szerző és
nemzetsége mellett. Persze van azért
idegen is, hiszen mikor nem utaznak kül-
földiek Olaszországban, de ezek eltűnnek
a nagy tömegben. A nemzetközi stílust
csak a szállodások képviselik, akik minden
habozás nélkül fölemelték a szobák árát
ötven százalékkal. Mert van szívük,
mondá szellemesen és találóan egy buda-
pesti zenekedvelő.

Nem tudom, hogy hívják a veronai
rendőrkapitányt, de valami nagy talen-
tum lehet, mert nem lehet eléggé csodál-
kozni, miképpen történhetik az, hogy ez
a 45 ezer ember minden láрма, félreértés
és tévedés nélkül foglalja el a helyét.
Ennél kifogástalanabb rendet még né-
met földön sem lehet találni, de amint el-
foglalták a helyüket s az óra mutatója
tuljár a félkilencen, megnyilvánul az
olasz temperamentum. Eleinte kopognak,
aztán kiabálnak s füttyölnek is egyet-
egyét, de csakhamar más hangnembe
mennek át: lelkes evviva-kiáltások resz-
kettetik meg a levegőt, ezer és ezer hang
élteti Laetitia főhercegnőt, a kínálv nagy-
nénjét, aki különvonaton jött el Ver-
onába, hogy az előadáson résztvegyen. A
főhercegnő mindakét kezével integet
jobbra-balra, így köszöni meg a lelkes
ovációt.

A hatalmas aréna egészen megtelt.
Gyönyörű nyári este kedvez az előadás-
nak, sehol egy felhő, nem kell rettegünk,

augusztus havi rendes ülését. Az ülésről részletesen hétfői lapunkban számolunk be.

— **A közigazgatási főiskola orvosa.** A m. kir. belügyminiszter dr. Haidegger Lajos vármegyei főorvost a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam s az azzal kapcsolatos internátus orvosává nevezte ki.

— **Kinevezés.** A m. kir. fővámigazgató Szmercsányi Gyula pancsovai lakost a budapesti m. kir. fővámhivatalhoz vámgyakornokká nevezte ki.

— **Ülések a városnál.** Ma délelőtt a városházán dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanács- és árvaülés volt, amelyen kisebb folyóügyek nyertek elintéztést.

— **Iparengedélyek.** A tegnapi délelőtt megtartott városi iparhatósági ülésen a következők nyertek iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Friedmann Áron szatócsüzletre, Lujanszki Sándor és két társa gépek s ezek kellekeinek árusítására.

— **Ünnepelt tanító.** Nagynezsényből írják lapunknak: Folyó hó 25-én volt 25 éve annak, hogy Schmidt Mihály áll. igazgató-tanító lett. Nagyszámu volt tanítványai, tisztelői megragadták az alkalmat és — bár ő maga szerénységgel az ünneplés elől kitérni igyekezett — lelkesen ünnepelték kitünő mesterüket, aki az ünneplést sokirányu, sikerdus működésével a legteljesebb mértékben ki is érdemelte. Az előkészület a jubilánusra való tekintettel nagy titokban folyt s így felsőbb hatóságát és a vidéki tanügybarátait vagy egyáltalán nem, vagy későn értesíthették. Ennek dacára az ünnepély igen jól sikerült. A község színe-java, apraja-nagyja oly számmal jelent meg az ünnepélyen, hogy a kisnezsényi r. kath. templom és a nagynezsényi áll. iskola az ünneplők befogadására szűkeknek bizonyult. Az ünnepély a nagynezsényi áll. iskolában f. hó 25-én folyt le, ahol tanítványai közül nagyhatásu beszédben üdvözölte az ünnepeltet Gerófi Miklós kisnezsényi r. kath. plébános, továbbá Schmidt Miklós magyarszentmártoni tanító, Düppong Mihály és Berkovich Emilia tanítóképzési növendékek; Nagynezsény község részéről Trifunov Vladimir, Kisnezsény község részéről Pozojevich István községi jegyzők; a helybeli tantestület nevében Vaszilcsin Juliska közs. óvónő; az iskolaszék részéről Mész Miklós iskolaszéki elnök; a vidéki tanügybarátai részéről Ollinger ny. tanító Ernőházaról üdvözölték. A rokonság nevében Schmidt Antal istvánföldei áll. iskolai igazgató-tanító, az ünnepelt testvérbátyja beszélt, aki a meghatottságtól előtörő könnyek között

hogy az idő elrontja ezrek örömét, amit eddig néhányszor megtett. Sohasem látam s aligha fogok is látni ennél érdekesebb színházi közönséget. Lent a földszinten ül a tehetősebb közönség, 5—20 lira az ülések ára, de a lépcsőkön ezer és ezer munkás a feleségükkel és gyermekeikkel lesi a nagy eseményt. S én úgy érzem, hogy ennek a nagy tömegnek, mely a zenéért ennyire tud lelkesedni, ennek köszönhető, hogy Verona két héten keresztül lehetett az az oltár, melyen a művészet tiszta és szent lángja égett.

A hatalmas zenekar belefog a rövid nyitányba s a nagy tömeg hirtelen elcsöndesedik. Ez a sok ezer ember egy érzésbe olvad össze: a zene szeretetébe. S hallgatja áhitattal, mint a hívó az isten szolgájának a beszédjét. Oda fínt hatalmas tenorgangján az isteni Aida dícséretét zengi Zenatello, de a beláthatatlan arénában olyan érzés lopózik a szívekbe, mintha szent dalokat énekelnének az oltár előtt. Boldog nép, mely így tud lelkesedni a művészetért...

Sokszor felvetették a kérdést, vajjon érvényre jut-e a zene és az ének ilyen rengeteg fedetlen „házbán“. Nos hát nézetem szerint igen. Nekem a „Celeste Aida“ sohasem tetszett szebbnek, mint ezuttal, a híres Aida-induló pedig olyan elemi erővel hatott, hogy a közönség egy negyed óráig tapsolta. Hogy az énekarok kitünően érvényesültek, talán nem is szorul külön említésre, hiszen ismert dolog, hogy például a nagy dalárverse-

ünnepelte öccse hűséges élettársát, szül. Szeller Vilám is, aki férjét nehéz napjaiban támogatta. Végül a jelenlegi tanítványok hosszú sora következett, akik szebbnél szebb versekben fejezték ki hálájukat szeretett igazgatójuknak. Miután az ünnepelt a nem várt ünneplést megköszönte, átvonult a társaság a Berkovich-féle vendéglőbe, az ünnepelt tiszteletére rendezett bankettre, ahol vig mulatozás közben a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **A kath. legényegyletből.** A nagybecskereki róm. kath. legényegyletben holnap, vasárnap tánccal egybekötött műkedvelői előadás lesz, amely alkalommal előadják a „Házodjunk“ című három felvonásos bohózatot. Kezdeté este fél 8 órakor. Belépődíj 60 fillér.

— **Mükösárfonó-tanfolyam Nagybecskereken.** A háziipar terjesztése céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízta Oldal Mária fővárosi tanítónőt, hogy országszerte tanfolyamokat tartson a mükösárfonás elsajátítására. A kéthetes tanfolyamot Nagybecskereken október 1-én a Messinger-féle intézetben kezdi meg. A tandíj 25 K, melyben a szükséges szerszámok beszerzési ára, valamint a tanfolyam alatt elhasznált anyag is belefoglaltatik. A tanfolyamot külön tartja gyermekeknek és külön felnőtteknek és az ezalatt elkészített munkák a tanulók tulajdonát képezik. A rendkívül esinos munkák a Messinger-intézetben megtekinthetők, ahol egy a beiratkozások alatt, valamint azon túl szeptember 20-ig a jelentkezések is elfogadhatnak.

— **A beodrai rablógyilkosság.** Megirtuk, hogy Beodrán a napokban kegyetlenül meggyilkolták és kirabolták Jovánovic Gávráné nevű 66 éves jómódu öregasszonyt. A gyilkosság elkövetésével a szomszédban lakó Radanics Kuzma nevű 22 éves beodrai többször büntetett embert gyanúsították, aki a gyilkosság után eltűnt. A csendőrség több napig nyomozta eredménytelenül, míg végre Radanics tegnapelőtt jelentkezett a törökbecsei járásbírósnál, amely átadta a csendőrségnek. Radanics a csendőrök előtt bevallotta a gyilkosságot s azt mondta, hogy másodmagával követte el a véres tettet. A csendőrök behozták a gyilkost a nagybecskereki ügyvédszégre, de mikor itt a vizsgálóbíró kihallgatta, kereken letagadta, hogy ő lett volna a gyilkos s azt mondja, hogy csak a csendőröktől való félelmében vallotta be. Azt adta elő, hogy ő a gyilkosság napján összeveszett az apjával, mire egész nap a koreszmában ült, éjjel pedig kiment a me-

nyek szabadban érik el a legnagyobb hatást. Természetszerűleg nem minden operával lehetne ezt a kísérletet tenni, de az Aida az ő hálás nagy korusával és felvonulásaival igen alkamas e célra. S meg vagyok róla győződve, hogy a következő esztendőben valamelyik ügyes olasz zeneszerző fog irni egy olyan operát, melyet arénában kell előadni s akkor alakul egy stagione, mely a római, veronai, pápai vagy taorminai arénákban fog kizárólag vendégszerepelni. Aminek a olasz énekesek és zenészek fognak elsősorban örülni, mert hiszen ők szegények nyaranta még a száraz kenyeret sem képesek megkeresni.

Persze taps és kihívás van bőven. Minden egyes aria után, de különösen a felvonások végén. Leglelkesebben ünnepel Zenatellót, a város fiát, akinek ez a pompás ötlete támadt. A felvonások között a főszereplőket felviszik az udvari páholyba s itt Laetitia főhercegnő kedvesen és hálással köszöni meg a neki nyújtott élvezetet. A nép ismét viharosan tapsol.

Jóval éjjel után ér véget az előadás. A negyvenézer ember ismét példás rendben hagyja el az arénát s egy félórával később csak a kávéházakban nyüzsgő közönség sok nyelvű beszédje mutatja, hogy a máskor oly csendes vidéki város, melyet legtöbbször csak a Romeo és Julia megindító szerelme révén ismertünk, néhány napra a világ zenei központja volt.

Dr. Brájjer Lajos.

VILLANYOS VIBRÁCIÓS MASSZÁS

GYOMOR-BÉLRENYHESÉG ELLEN, AZ IZMOK ERŐSÍTÉSÉRE, AZ IDEGEK MEGNYUGTATÁSÁRA
ALKALMAZTATIK

Dr. HEINERMAN SANATORIUMÁBAN.

134-x.3

zöre a lovakhoz s két napig a mezőn volt. Itt hallotta, hogy őt gyanúsítják a rablógyilkossággal, amire nehogy a csendőrök kezébe kerüljön, bement Törökbecsére s jelentkezett az ottani járásbírósnál. A gyilkosságban azonban semmi része sincs. A vizsgálat során azonban kiderült, hogy kinn a mezőn Radanics öccsénél megtalálták a meggyilkolt asszony füléből kitépott fülbevalót, míg a fülbevaló párját Radanics feleségénél fedezték föl. Arról, akit gyilkos társának nevezett, kiderült, hogy ártatlanul keverte be Radanics a dologba, mert az illető kétségtelen alibit igazolt. Radanicsnál és feleségénél pénzt is találtak, amelynek eredetét az vallották, hogy egy szomszédjuktól buzát loptak s abból ered a pénz. A bíróság a gyilkosság ügyében folytatja a vizsgálatot, amely arra is kiterjed, hogy ki volt Radanics társa, mert a gyilkosság körülményei azt mutatják, hogy Radanics nem egyedül követte el a véres tettet.

— **A zimony—beigrádi hajójáratok.** A Dunagőzhajós Társaság közli, hogy a beszüntetve volt helyi hajójáratok Zimony és Beigrád között ismét megindítottak.

— **Felülfizetések.** A Nagybecskereki Ifjúsági Sportegylet folyó hó 24-én rendezett évzáró atletikai versenyen a következő felülfizetések folytak be: dr. Delimanics Lajos, Torontálmegyei takarékpénztár 10—10 K, Ipar- és kereskedelmi bank, Eisenstädter és tsa 5—5 K, Iványi Ferenc 250 K, Vámos Ignác 2 K, Láng Károly, Riesz Lajos, Bielek Antal, Kéler Ákos, dr. Löfler, Rátz N., Z. N., G. N., Z. B., N. N., X. Y., J. L., N. N., Névtelen, Olvashatatlan, Olvashatatlan, Olvashatatlan 1—1 K, Szilágyi Albert, N. N., N. N., K. B. 50—50 fill., N. N. 40 fill., W. M. 30 fillér, Bánfalvy Duluka 20 fill., W. Bubu 20 fill. A felülfizetett összegekért és a közönség szives pártfogásáért ezután mond hálás köszönetet a Nagybecskereki Ifjúsági Sportegylet vezető-sége.

— **Baleset a hajón.** A délelőtt folyamán a Ferenc József-híd mellett állomásozó rakodóhajók egyikén baleset érte Horváth János zsákhordó-munkást, aki vigyázatlanságból létrástól belezuhant a hajó tárnájába s súlyos belső sérüléseket szenvedett. A sérült munkást a József-közkórházba szállították.

— **Aki a segítséget visszautasítja, az csakis önmagát károsítja meg!** Dr. Granichstäden, a híres bécsvárosi tiszti főorvos már több mint 30 évvel ezelőtt a következőképp nyilatkozik: Oly egyének-nél, akiknek nincs módjukban a szükséges testmozgást végezni, előbb-utóbb étvágytalanság, étkezés utáni kellemetlen érzések, hosszadalmas gyomorbagok, makacs székrekedés, májbajok és aranyeres bántalmak szoknak jelentkezni. E megbetegedések megszüntetésére sem növényi

ÉNEK-ÉS ZONGORAÓRÁKAT AD

OROSZY MARGIT,

OKL. ÉNEKES.

630-1.1

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

Bulgária közvetlenül tárgyal Törökországgal. — Oroszország tanácsa. — A bolgár bünbak.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma pozitív hír érkezett már arról, hogy Bulgária közvetlen érintkezésbe lép Törökországgal a drinápolyi kérdés dolgában. Azzal azonban tisztában van mindenki, hogy Bulgária Drinápolyt és a törökök által visszahódított területeket nem kapja vissza, legfőlegben igen csekély részét. A közvetlen tárgyalások arravalók Bulgáriának, hogy valamelyes megegyezésre jusson Törökországgal, nehogy ez még újabb háborút indítson ellene, amikor azután mindent elvesztené.

Mai jelentéseink a következők:

Bulgária közvetlenül tárgyal Törökországgal.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A bolgár kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy közvetlen tárgyalásokba bocsátkozik Törökországgal. A delegátusokat a legközelebbi napokban kinevezik, akik a jövő hét folyamán Konstantinápolyba utaznak, hogy megkezdjék a közvetlen tárgyalásokat.

Oroszország tanácsa.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: Az orosz külügyminiszter azt a kijelentést tette a bolgár kormány előtt, hogy nincs más hátra, mint hogy Bulgária lépjen közvetlen tárgyalásra Törökországgal. Együttal tanácsolta, hogy Bulgária mondjon le Drinápolyról s igyekezzen más engedményeket elérni Törökországtól. Ha a török-bolgár tárgyalások eredménnyel végződnek, akkor a londoni szerződés semmis lesz.

A bolgár bünbak.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Bulgária kudarcának bünbakját már megtalálta a szófiái kormány. A bünbak Bogsev szentpétervári bolgár követ, akit azzal vádol a kormány, hogy ő az oka annak, hogy Szófiában nem voltak kellően informálva Oroszország magatartásáról. Bogsev információja alapján ugyanis bizonyosak voltak abban, hogy Oroszország Bulgária mellett foglalt állást s így mentek bele a második háborúba, amely olyan végzetes lett

Bulgáriára. Bogsevet a bolgár kormány már vissza is hívta Szentpétervárról.

Római nagykövetség a királynál.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mérey Kajetán kvirináli nagykövetségünk tegnap Bécsbe érkezett s hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel. Mérey hétfőn Ischlbe utazik s ott kedden különkihallgatáson jelenik meg a királynál.

Automobilszerencsétlenség.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Páparól jelentik, Palavicini György őrgrof nejével automobilon Eszterházy gróf látogatására ment tegnap. Az országúton az autónakiment egy kocsinak, amelyet izzéporrá tört s a rajta ülő Mészáros József nevű ember halálosan megsebesült.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban az éjjel nagy tűz pusztított. Az éjjeli órákban ugyanis kigyuladt a Külső Kerepesi-úton levő fagegmunkáló-telep s a tűz olyan méreteket öltött, hogy bár a főváros összes tűzörségei kivonultak, a telep teljesen porrá égett. A kár óriási.

A román trónörökös a cárnál.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Kölnből sürgönyzik, odaérkezett bukaresti jelentés szerint a román trónörökös Károly herceggel legközelebb Yaltába utazik az orosz cári családdhoz. A trónörökös utazása egy orosz-román házassággal van összefüggésben.

Az eltűnt férj.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Abbáziából sürgönyzik, a rejtélyes módon eltűnt nászutas férj, Roth László ügyében a nyomozás ma is teljesen eredménytelen. A rendőrségnek a legcsekélyebb nyomra sem találta.

A kolera.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hódsági vasúti állomás főnökét ma reggel értesítették, hogy az érkező vonaton egy utas koleragyanus tünetek között megbetegedett s készüljön kellő intézkedésekre. A vonat be is érkezett az állomásra, de mire odaért, a gyanús utas meghalt. Megtették a legszélesebbkörű óvintézkedéseket.

Öngyilkos postás.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Nagyszalontáról jelentik, tegnap este ott öngyilkos lett Geyer Lajos 19 éves posakiadó. Az öngyilkos öccse Geyer Stefi ismert hegedűművésznőnek. Tettének okát nem tudják.

Az értéktőzsde.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 828, Osztrák Hitel 629, Koronajáradék 81.50, Jelzáloghitelbank 428, Leszámitoló Bank 517.50, Hazai Bank 286, Magyar Bank 557, Rimamurányi 714, Salgótarjáni 773, Közúti Vasut 643, Vilamos Vasut 368.

TŐZSDE.

(Arak 50 kilogrammonként)

Buza (októberre)	11.35
Buza (1914. áprilisra)	11.85
Rozs (októberre)	8.62
Zab (októberre)	8.15
Tengeri (augusztusra)	8.22
Tengeri (szeptemberre)	8.23
Tengeri (1914. májusra)	7.42

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573—x.10

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank“ főkönyveleje.

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyi piacról.

Budapest, augusztus 28.

A Balkánon a béke lassanként valószínűleg mégis csak helyreáll és ha ismét váratlan események nem történnek, remélhető, hogy a hosszú ideig tartó háborús bonyodalmat végre a békés fejlődés kilátásai fogják felváltani. Ez a felfogás tükröződött vissza az európai tőzsdék felfogásában is és miután az európai békét már nem látják veszélyeztetettnek, a helyzetet sokkal kedvezőbben ítélték meg. A pénzügyi helyzete nem tüntet fel ugyan lényeges változást, azonban valamelyes csekély könnyebbülés itt is észlelhető volt és remélhető, hogy az őszi pénzügyi szükséglet kielégítése — ha a jelenlegi magas kamattételek mellett is — de nagyobb nehézségek nélkül lesz keresztülvihető.

A viszonyok kedvezőbb megítélése visszatükröződött az árfolyamok színvonalában is és ha az nagyobb emelkedést nem is tüntet fel, mindazonáltal az alapirányzat általában szilárdnak volt mondható és egyes különösebben favorizált papírok nagyobb áremelkedésben is részesültek. A vezető papírok közül leginkább magyar hitel és Rimamurányi vasműrészvények voltak keresettek, árfolyamuk néhány koronával javult. A fő helyi papírok közül tartott árfolyamon kerültek forgalomba a magyar bankrészvények és kereslet mutatkozott a Közúti vaspályarészvények iránt s, melyek hosszabb ideig meglehetősen el voltak hanyagolva.

A helyi ipari papírok jelentősebb árváltozást nem tüntetnek fel. Érdeklődés mutatkozott Magyar ruggyantaárugyári és főleg Násici taunirészvények iránt, mely utóbbiak meglehetősen jelentékeny áremelkedésben részesültek. A szénértékek tartott árfolyamokon kerültek forgalomba, Főbus- és Temesi szénrészvények inkább kínálat tárgyát képezték.

A hajózási papírok, nevezetesen Adria tengerhajózási részvények iránt a legutóbbi héten is élénk érdeklődés mutatkozott, jól tartott árfolyamok mellett.

A sorsjegypiac változatlan.

Zeneiskola!!

Van szerencsém a mélyen tisztelt szülők és zenét tanulni óhajtok szíves figyelmébe ajánlani

Nagybecskereken Árpád-u. 7. sz. a. levő

zeneiskolámat,

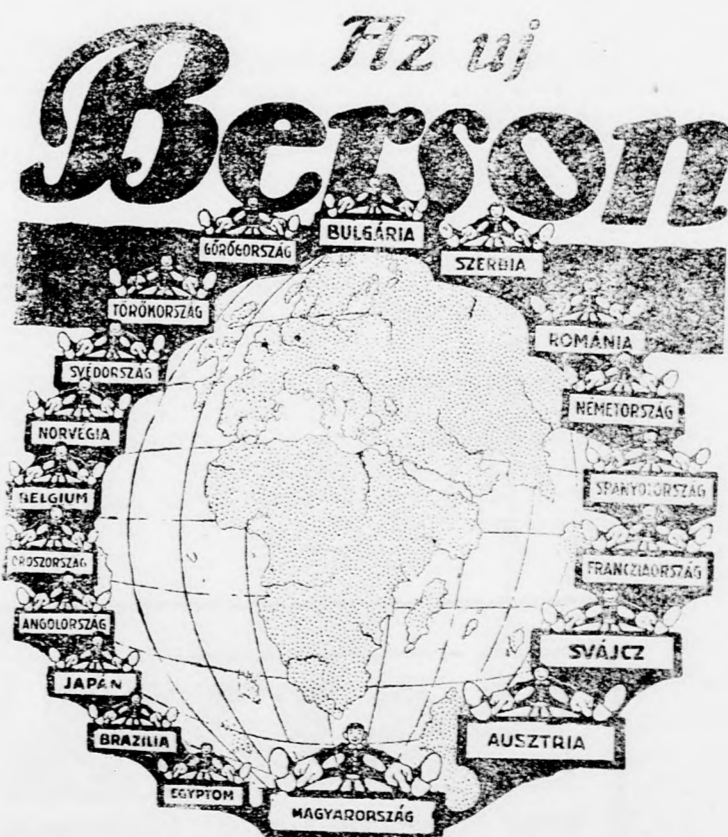
ahol a következő iskolai év ez évi szeptember hó 1-én megkezdődik és ahol lelkiismeretes vezetés mellett bárki hegedű-, gordonka-, tárogató-, fuvola-, clarinett- és harmonium-játékban, ezenkívül minden fuvó- és vonóhangszeren való játékban, továbbá énekben, zeneelméletben, összhangzattanban és zene-történelemben szakszerű oktatást nyerhet.

Tisztelettel

Gilde Vendel,

konseratoriumot végzett okleveles zenetanár.

Beiratások: aug. 25-től kezdve naponta
d. e. 8—11-ig, d. u. 3—6-ig.
593—x.4

gummi-sarkok az egész világ ismeri és dícséri! Cipészeti határozottan csak a valódi Berson-utánsarkot kéré, aranydobozban s utasítson minden titán-otot vissza.
Borsosnével, Budapest, VII.
11303

hashajtók, sem más ásványvizek oly tartós, jó szolgálatot nem tesznek, mint egy több heti kúra után a természetes Ferenc József-keserűvízzel. E jól kipróbált Ferenc József-gyógyviznek egy családnál és egy háztartásnál sem szabad hiányozni! — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben. Az 1 literes töltés különösen alkalmas a házi használatra, mert az üres üveget nem kell visszaadni. Kérjük a t. e. közönségét, sziveskedjék a valódi Ferenc József-keserűvizet ismerőseik és barátai körében is terjeszteni. A szétküldési igazgatóság, Budapesten.

— **Gépezetek vizsgálója.** A gőzgépezetek és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1913. évi szept. hó 7-én reggel 8 órakor a magy. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybeeskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Schröder János rk. üzleti szolga és Horváth Agnes rk. — Spitzer Gyula magánhivatalnok és Reiner Mária izr. — Szabó Pál rk. vendéglős és Glaser Veronika rk.

Születések: Dr. Kécsi Valér rk. ügyvédjelölt, leány. — Schubert Mihály rk. kőműves, leány. — Lóczy István rk. napszámos, fiú. — Avramov Vitályos gk. megyei hivatalos, leány. — Berberszki Dusan gk. földműves, fiú. — Tóth Sándor rk. papucsos, leány. — Vanek Mihály ág. ev. lelkészjelölt, leány. — Popov István gk. földműves, fiú. — Berta Antal rk. napszámos, leány. — Zala-back Mária rk. fiú. — Pakai András rk. Máv. fűtő, fiú. — Martinov György gk. földműves, fiú. — Ifj. Zsilka György rk. Máv. fűtő, leány.

Halálozások: Gimesi Gerzanits Gyula rk. 53 éves m. kir. járási állatorvos, szivhüdes. — Bergenthal Ernő izr., 10 éves, vörheny. — Handler Borbála izr. 6 hónapos, bélszék. — Sztaity Mihályné gk. 56 éves, szivhüdes. — Geiger Berta rk. 5 hónapos, bélszék. — Dalinyak Miklós rk. 30 éves napszámos, tüdőlob. — Gyurász Ferenc ág. ev. 75 éves eszmadia, szivbaj. — Méres Baptistáné gk. 18 éves, tüdővész. — Berta László rk. 71 éves városi szegény, aggkór. — Zsivity Szrátya gk. 42 éves napszámos, gerincevelőgyulladás.

— **Amateur fényképezésnek!** Altalános elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 9 es. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérletre küld a cég. (b)

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 3 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjintézet” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Sport.

× **A teniszverseny.** Nagy érdeklődés előzi meg a Torontál Hajósegylet ma kezdődő teniszversenyét. Résztvesznek benne városunk legjobb teniszjátékosai és így sok szép játszámra, érdekes küzdelemre van kilátás. Ma délután 4 órakor kezdődik a verseny a férfi egyes számmal, amelyre eddig beneveztek Bauer Sándor, Demkó István, Dus Jenő dr., Grandjean Andor, Kamenszky Árpád dr., Krumenacker Károly dr., Kupcsay Viktor, Tasnady Endre. A nevezések még folynak és valószínűleg a fentiekben kívül több más versenyző is indul. A bírói tisztelet Dániel Ferenc látja el.

Heti rovat.

— aug. 30.

Szeptember elseje sok ifju emberre nézve félelmetes dátumot jelent, mert ez a nap a tudomány csarnokaiba való bevonulás napja, ahová nem egy fiatal legény kényszerítve vonul be, vagy ha úgy tetszik, betoloncoltatik arra a helyre, amelyet sok esetben a legjobb akarattal sem lehet illetőségi helyének tekinteni. Az ifju legények keblében ekkor gyulnak fel a legszilajabb szabadságdalok, amelyek valami bánatos akkordban végződnek, mivel két hónapi boldog semmittevés után a tudománnyal való eljegyzésük kétes értékű örömmünnepe következik. Ez a tíz hónapi házasság, sajnos, nem csupa derűs epizódból alakul ki. Hol a tudomány haragszik meg a kikapós élettársra, hol az élettárs fordít háttal a mogorva tudománynak és míg a hosszú tíz hónap a vége felé vánszorog: gondok születnek és bánat keletkezik és ez a gond és ez a bánat sűrű rajban fiatal lelkekre száll alá, örömet öltve, fiatal-ságot temetve.

Es szeptember hava jelenti azt az időpontot is, amikor az érettségi bizonyítvány boldog tulajdonosai bevonulnak az élet küzdő seregének táborába, amelynek állomásozó helye főképpen Budapest, az imádozott Budapest, ahol fiatal fantáziák szerint csodásan szép, ragyogó és gondtalan az élet, ahol van színház, orfeum és kabaré, gazdagság és mámoros jókedv. Annak, aki a fővárost a 18 esztendőik naiv képzelődésében látja, az örömeik Eldorádója Budapest, ám nemsokára kogni fog a valóság ajtaján, amelyen túl a sok vélt szépség egyszerre csak eloszlik és a fiatal vándor a rózsákkal szegélyezett út helyett tövissel teleterakott ösvényen találja magát, keresi a sok megáldott szépséget és meglelni nem tudja. Emlékeznek-e Önök is még arra az első pár napra, amelyet sóhajok között és hazavagyódva töltöttek el a csodaszép Budapesten? Olyan ez az első érzés, mintha egy hirtelen ponttá zsugorodott kis lény nekimenne a felhőket kareoló házóriásoknak, mintha belénk, esendő kis emberekbe szorult volna minden élet, körülöttünk pedig valami nagy, halott érzékeltenség vigyorogna ránk, akik ide jöttünk megsejteni boldogságért és találtunk lelketlen lármát, hideg önzést, rothadó erkölcsöket. Ma is eszemben van még az én egykori kis iskolatársam, aki olthatatlan vágyódással kíváncsított el innen, a

Dr. MAHLER SZANATÓRIUMA ABBÁZIA

ÜDÜLŐK RÉSZÉRE.

IDEÁLIS NYÁRI TARTÓZKODÁS. TELJES PENZIÓ 10 KORONÁTÓL KEZDVE.

NAGYÁRNYAS PARK

SZÉNSAVAS ÉS TENGERI FÜRDŐK, HIDEGVIZGYÓGYINTÉZET, HÍZLALÓ ÉS ÉTRENDI KURÁK. — EGÉSZ ÉVEN AT NYITVA.

414-20.10

nyájás, földszintes házikók világából Budapestre, a minden szépséggel diszített városba és amikor az igéret országában egymásra leltünk, két elázott veréb: az én éretté avatott társam egyszerre csak minden ok nélkül ömlő könnyeit törölgette és mialatt kínos zavarában két szálból való szegény bajuszát pödörgötte, megnyilatkozó lélekkel azon sopánkodott, hogy itt a házak szörnyű magasak, a színházakba borzasztó sok ember fér, az emberek mind-mind ellenségei, holott nem is ismeri őket és az utca árja reggeltől estig könnyörtelenül magával ragadja, maga sem tudja, merre; hogy az iskolatársak egyszerre csak ünnepélyes cindert csaptak a fejükre, amittől még a legjobb barátok is rideggé váltak, hogy itt kivették az emberek szívét és helyébe hideg pénzdarabot tettek, hogy senkisémet cirógatja meg az éretté nyilvánított ifju arcát, mindenki lélekszakadva rohan az utcákon, mert üldözik Pénz fenség ürge kopói és mert a célnál is Pénz fenség légből való fellegvára terpeszkedik.

Jól emlékszem, amikor első impressziókról való szomorú beszámoló-sunk idején, két ázott veréb leültünk a Dunaparton egy kis padra és szóltanul néztünk a halk zajjal ömlő Dunára, hallgatván a beszédes víz színes meséit. A társam szóltanul nézte a Dunán lefelé sikló hajókat, magamból sem kíváncsított ki a szó. Egyik a másikról jól tudta, hogy a földszintes, igénytelen házak táján jár a merengésünk, láttuk a beeskereki gyönyörű Fő-utcat, barátságos bologató akácfáival, láttuk a világ legszebb cukrászdáját és benne szívünk hölgyét, amint csodás gráciával kanalazza a jegeskávét, a barátságos, nyájás uszodát, ahol Mátyás, az uszómester a legválogatottabb gorombaságokkal illetve érzékeny szívűket és egyszerre az igéret városában úgy érzetük, hogy a mi szülőfalunknál csodásabb hely nincs a kerek világon. És rögtön fájó ellentét gyanánt kibontakozott előttünk pesti kis hónapos szobánk, amely nem is volt a mienk, mert a kövér és szep-lős háziasszony 8 forint bért kért érte, fűtés, világítás és barátság nélkül, ámde törött lábu székekkel és a falon a viharverte „Kápolnai csatával”. A gondolatunk megint visszazállott a mi beeskereki gyönyörű diákszobánkra, ahol a gondot tanultunk elfelejteni és nem egyszer elfelejtettünk tanulni. A merengésünkben egy uniformisos ember rázott fel és 3 krajcárt kért az ülésért. Azt mondta társam: „Látod, Pesten még a sohajtásért is három krajcárt kell fizetni!”

— odi.

129-5233

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Raphaél ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

NESTLÉ FÉLE régebevált GYERMEKLISZT

PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLDÜNK! HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 112.

Az 1913—14 iki tanévre
2 gimnáziumi tanulót
teljes ellátásra elvállalok.

Kiss István
kir. bírósági végrehajtó,
Nagybecskerek, Nádor-utca 4. sz.
593—6.5

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi
diszoklevelet, ilusztrációt,
könyvdiszket, plakátokat,
levélfejeket, címkéket, rek-
lámcédulákat és bármilyen
iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál”
kiadóhivatalába intézendők. 425—x.29

Perjámosi járás főszolgabirájától.
3158—913. szám. 621—3.1

Pályázati hirdetmény.

Sándorháza községben üresedésben levő
segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s fel-
hívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi
alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal fel-
szerelt pályázati kérvényeiket folyó évi szeptem-
ber hó 25-ig hivatalomhoz annyival inkább
nyujtsák be, mert a kellően fel nem szerelt,
vagy elkésve beérkezett kérvényeket figyelembe
nem veszem.

Az állás javadalmazása:
1. Fizetés a községtől . . . 1200 K.
2. Allami fizetékieskiegészítés . . . 400 K.
3. Lakbér a községtől . . . 240 K.
Összesen . . . 1840 K.

Perjámos, 1913 évi augusztus hó 26-án.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Meghívó.

A nagybecskereki Gradulica—Csontika
negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági
szövetkezete 1913. évi szeptember hó 7-én d. u.
3 órakor saját tanácstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezeti tagok ezennel meg-
hívatnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető,
három szavazatszedő és hitelesítők választása.
2. Az építendő szövetkezeti bikaistálló
számára hely megjelölése.
3. Indítványok.

Nagybecskerek, 1913 augusztus 29-én.

Szövetkezeti igazgatóság.

619—1.1

Árverési hirdetmény.

Magyarszentmárton község f. évi október
hó 1-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen
bérbe adja a vadászati jogot 1914. évi február
hó 1-től kezdődő 6 évre.

Magyarszentmárton, 1913 augusztus hó 28.

617—3.1

Előljáróság.

Árverési hirdetmény.

Ótelek község folyó évi október hó 6-án
délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen bérbe
adja a vadászati jogot 1914. évi február hó
1-től kezdődő 6 évre.

Ótelek, 1913. évi augusztus hó 28-án.

616—3.1

Előljáróság.

1913. V. 719/7. ügysz.

618—1.1

Végzés.

A Czeglédi Hitelbank Részvénytársaság cég
végrehajtónak Behring Borbála és társa elleni
végreh. ügyében a mai meghallgatáson meg-
jelent összes érdekeltek megállapodása értelmében az 1881. évi LX. t. cikk 104. §-a alap-
ján elrendeli a kir. járásbíró a jelen végrehaj-
tási ügyben 1912. évi május hó 20-án felvett
1912. V. 719/2. sz. a. felvett bizt. végrehajtási
íkvben 1. t. alatt felvett végrehajtást szenvedő
Bering Borbálánál lefoglalt, 4000 koronára
becsült 1 drb Rudolf Kölle gyártmányu 8 HP.
407. számú benzinmotoros magánjáró favágó-
gépnak előleges bírói árverésen leendő elada-
tását, az előleges árverés megtartására határ-
időül 1913. évi szeptember hó 4-ik (négy) nap-
jának délelőtt 10 óráját helyben, Niczky-utca
1. számú házhoz kitűzi, annak eszközzésére
Schmelz Miklós bírói végrehajtót kiküldi azzal,
hogy a befolyandó vételár bírói letétbe helye-
zendő.

Kelt Nagybecskereken, a kir. járásbíró-
nál 1913. évi augusztus hó 26. napján.

Bronts Ernő s. k.,
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

602—3.3

Kanizsamonostor község 1600 holdas
határára a vadászati jog 6 évre folyó évi szeptem-
ber hó 11-én d. u. 3 órakor bérbe fog adni.
Feltételek Feketető körjegyzőségénél megtekint-
hetők.

Az előljáróság.

Sürgönycim: „Walsergyár Lombutca Budapest”.

Telefon: BUDAPEST, 95—50.

WALSER FERENC

Cégtulajdonosok: WALSER FERENC, WALSER JÁNOS, GYÓZÓ GYULA.

TÜZOLTÁSISZEREK- ÉS SZIVATTYUK GYÁRA, HARANG- ÉS FÉMÖNTÖDE
BUDAPEST, VI., LOMB-UTCA 34. SZ.

— VILLAMOS MEGÁLLÓ: VACZI-UT, LANG GÉPGYÁR. — 606—3.1

Gyártmányok:

tűzfecskendők, szerelvények és tömlők, tűzoltási személyszállító- és szerkocsik, vizszállító kocsik,
tömlőmotorok, létrák, mentőeszközök, tűzoltási egyéni szerelvények, szivattyúk, mindennemű célra
vizvezetési szerelvények, házi-, gazdasági és ipari szivattyutelepek és vízvezeték, ipartelepek tűz-
védelmi berendezése, köztisztasági eszközök, közegészségügyi szerek, gőzfertőtlenítő készülékek,
ásványvíz emelő- és töltőkészülékek, harangok és harangárványok.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és alvételzavarok, gyomorürítés és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbanfájdalom, vérértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jules háziasszonyok évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szereztek.

Ára egy lepeesélt eredeti doboznak K. 2.-
Hamisítások törvényileg lenyitettek.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZÓ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a Moll feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sósborszót nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzölési szer közszéni, csak és meghülés egyéb következményeinek legismertebb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főzetküldés

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9. szám.

Videkimrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. 131-52.55

Nagybecskereken, az Alkotmány-
utca 23. sz. alatt épült, tizenkét
évig adómentes, 14 modern lakast
magába foglaló, melykuttal és
:: saját vízvezetékkel bíró új ::

emeletes bérház

hozzátartozó nagy kerttel, ked-
vező fizetési feltételek mellett

eladó.

Bővebbet a házban.

554-3.3

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési
Egyesület védnöksége alatt álló
polgári és felső kereske-
delmi iskolai fiúnevelő
intézetbe a felvételi díj
40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánl-
ható, akik gyermekeikkel a magyar
nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

373-27.27

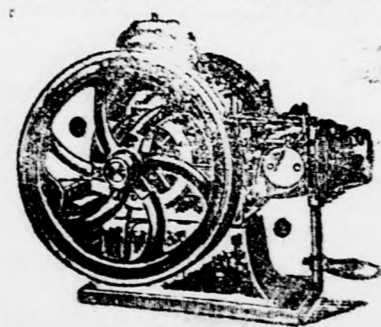
Pénzkölcsönt 6 százalékkal folyósítat.

Állandó foglalkozású egyéneknek személyhitel.

Czibus, Nagybecskerek, Aradáci-ut 4. szám.

613-3.2

A világhírű
és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76

BOGINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók
BUDAPEST VI., Podmaniczky-u. 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos
árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágo-
sítást és ingyen árjegyzéket!

112-50.24

A Magyar-utca 2890. sz. ujonnan épült

ház

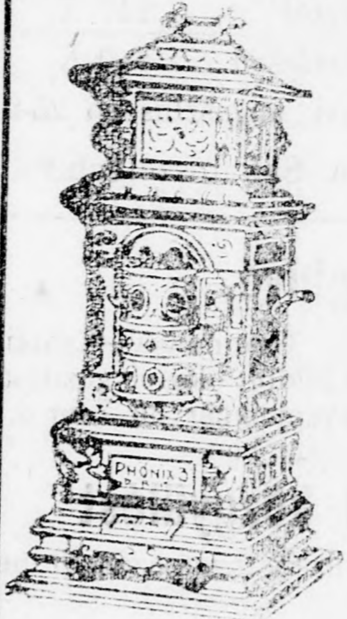
szabad kézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

531-3.2

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb
folytonégői.

Egészségi szempontból
a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzeléssel
egész télen ég, mi által a
sok fáradsággal és költ-
séggel járó mindennapi
betüzelés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti
biztonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robba-
nás teljesen kizárva, el-
lenben mindig egyenle-
tes és egészséges meleg-
ség, különösen a szoba
alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás
Nagybecskerek
és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.

541-X.

Aki jól és olcsón akar venni

okvetlenül forduljon bizalommal

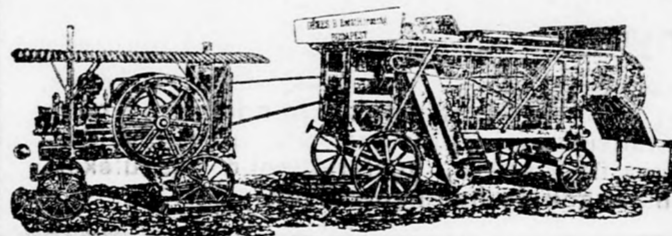
DÉNES B. Betéti társasághoz

Krátky J. Prerau, motoros cséplőgépgyár
„Waterloo” eredeti amerikai benzínmotorok
„DÉNES”-féle benzínlokomobilok

kizárólagos vezérképviseelőjéhez

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

hol állandóan raktáron, szállításra készen ál-
lanak és üzemből lesznek bemutatva a legkül-
önbözőbb nagyságu motorok, cséplőkészletek

Szecskaavágók, malmok, ekék, vetőgépek, arató-
gépek stb. gazdaságban szükséges szerszámok

— Képes árjegyzékünk ingyenes. —

521-26.5

Ház eladás.

Nagybecskereken a Maria Terézia-
utcában levő 2053. ö. i. számú

ház,

sarkon, jó forgalmu helyen, külön-
ösen mészaros s minden más
üzletnek alkalmas, szabad kézből
kedvező feltételek mellett —

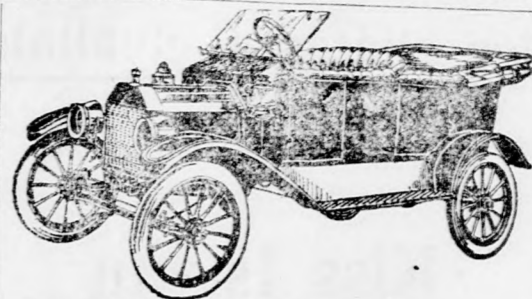
azonnal eladó.

Piking Jakab, Martinuzzi-utca 1. sz.

599-4.2

Hahn Arthur és Tarsai automobil-osztálya

Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. Telefon: József 1-60.

FORD 20 HP. 4 heng-
res Vana-
diumacél automobil
Torpedó turagép teljes
felszereléssel
4800 K.

Magyarország minden terep- és utviszonyai
közt kitünően bevált olcsó üzemű, praktikus
turagép. Nagyszámu referenciák.

Szállítható azonnal. Kerjen katalógust.

Antalfalva község jegyzőjétől.

1371-913. kig. sz.

609-3.2

Hirdetmény.

Alólirott közhírré teszem, hogy Antalfalva
község, mint erkölcsi testület egy a tulajdonát
képező épületet egy orvosi és egy szolgabírói
lakassá szándékozik átalakíttatni, mely átala-
kítási munkát 12.623 korona 27 fillérben van
költségvetésileg előirányozva.

Ezen munkálatra nézve az előljároság az
árlejtést folyó évi szeptember hó 15-én d. u.
4 óra ra tűzi ki. Az árlejtés szóbeli és zárt
ajánlat útján történik.

Felhívtnak tehát az árlejtezni szándé-
kozik, hogy zárt ajánlataikat 5% bánatpénz
kiséretében a mondott időre adják be, mert a
később beérkezők figyelmen kívül hagyatnak.

A munkálatokra vonatkozó tervezetek, költ-
ségvetés és egyéb feltételek alólirott irodájában
a hivatalos órák alatt betekintheők.

Antalfalva, 1913. évi augusztus hó 26-án.

Mes. erovits Pál,
jegyző.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség tudomására hozni, hogy a Maria Terézia-
utcában levő

Roknits-féle üzletet

folyó évi augusztus 30-tól

saját kezelésem alá veszem.

Mint szakember, főtörekvésem oda fog
irányulni, hogy tisztelt vendégeim bármikor

jó izléses hideg- és meleg-
ételeket, különféle faju kítűnő
borokat és minden nap frissen
csapolt sört szolid árban
kaphassanak.

Étkezésre előfizető-
:: ket elvállalok. ::

Magamat a nagyérdeműközönség jóindulatába
ajánlva és becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Pöltzl Kálmán,

a Kaszinó volt főpincére.

608-3.3